T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2018 / 51
KARAR NO : 2018 / 86
KARAR TR : 26.2.2018

ÖZET : Karayolunda meydana gelen trafik kazası sonucu oğlu vefat eden davacı tarafından, maddi/destekten yoksun kalma tazminatı istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesigerektiği hk

K A R A R

Davacı : M.S.
Vekilleri : Av. A.T. - Av. M.G. - Av. S.C.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekilleri : Av. N.F.G., Av.D.Ç.I.
İhbar Olunan : E. İnşaat Sanayi Taah.ve Tic. Ltd. Şti.
Vekili : Av. T.S.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkilinin, sevk ve idaresindeki aracı ile 12.10.2013 tarihinde karayollarının sorumluluğunun bulunduğu yolda seyir esnasında iken, "lokal olarak bulunan kaygan maddenin" etkisi ile meydana gelen trafik kazası neticesinde araç içine bulunan oğlu A.E.S.'nın vefat ettiğini; kazadan dolayı Savcılık Soruşturması üzerinden alınan "İstanbul Adli Tıp Kurumu Trafik İhtisas Dairesi'nin Kusur Raporundan" da çok açık ve net olarak görüleceği üzere; "Yol Zemininde Lokal Olarak Bulunan Kaygan Maddenin" kazanın meydana gelmesinde asli etken olduğunun tespit edildiğini; İstanbul ATK Trafik İhtisas Dairesi Kusur Raporu ile de sabit olduğu üzere, davalı Karayollarının kusurlu, müvekkilinin ise kusursuz olduğunu; dolayısı ile davalının, müvekkilinin oğlunun vefatından dolayı destek tazminatlarını ödemekle yükümlü bulunduğunu ifade ederek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydı ile şimdilik müvekkili için 5.000.00 TL.'nin kaza/olay tarihinden itibaren faizi ile birlikte tahsili istemiyle 1.6.2015 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 19.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 12.11.2015 gün ve E:2015/176, K:2015/420 sayı ile "(…) Dava; trafik kazası nedeniyle maddi tazminat talebidir.

Taraflara ilişkin deliller toplanmıştır. Delil olarak; SGK Başkanlığı Isparta Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'nün 08/07/2015 tarih ve 9426257 sayılı yazısı, tarafların sosyal ve ekonomik durumlarının tespitine ilişkin cevabı yazı, taraflarca ibraz edilen belgeler, celp ve tetkik edilen kayıtlar incelenmiştir.

Taraflar arasındaki uyuşmazlık; davacının isteminin yerinde olup olmadığı yönündedir.

Yapılan değerlendirmeye göre;

Davacı davasında; sevk ve idaresindeki aracı ile seyir halindeyken yolda lokal olarak bulunan kaygan madde nedeniyle kaza yaptığını, kaza nedeniyle oğlunun vefat ettiğini belirterek maddi tazminat talep etmiştir.

Davacı taraf davalının yol bakım ve onarımını yapmayan, davalının kusuruna dayanarak maddi tazminat talep etmiştir.

Kamu hizmeti görmekle yükümlü olan davalının karayolundaki bakım hizmetini yerine getirmemesi nedeniyle verdiği zararlar idarenin eylem ve işlemlerinden doğan zarar niteliğindedir. İdarenin hizmet kusurundan kaynaklanan zarardan dolayı açılan davaya 2577 Sayılı Kanunun 2.maddesi gereğince İdari Yargı yerinde bakılacağından davanın usulden reddine karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM :

Yukarıda izah edildiği üzere;

1-İdari Yargı Yeri görevli mahkeme olduğundan HMK.nun 114 ve 115/2 maddesi gereğince; dava şartı yokluğu nedeni ile Yargı Yeri yönünden davacının davasının USULDEN REDDİNE…" karar vermiş, temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 17.Hukuk Dairesince, 17.2.2016 gün ve E:2016/1432, K:2016/1865 sayı ile onanan; kararın düzeltilmesi istemi de aynı Dairece, 29.9.2016 gün ve E:2016/8354, K:2016/8404 sayı ile reddedilen karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle; 6.12.2016 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 14.İdare Mahkemesi; 22.12.2016 gün ve E:2016/5299, K:2016/5843 sayı ile 2577 sayılı Kanunun 15/1-a maddesi uyarınca davanın yetki yönünden reddine, dava dosyasının yetkili Isparta İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

ISPARTA İDARE MAHKEMESİ;12.10.2017 gün ve E:2017/306 sayı ile "(…) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 2. maddesinde, bu Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer

hükümleri kapsadığı ve karayollarında uygulanacağı ifade edilmiş; aksine bir hüküm yoksa; Karayolu dışındaki alanlardan kamuya açık olanlar ile park, bahçe, park yeri, garaj, yolcu ve eşya terminali, servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu taşıt trafiği için faydalanılan yerler ile, Erişme kontrollü karayolunda ve para ödenerek yararlanılan karayollarının kamuya açık kesimlerinde ve belirli bir karayolunun bağlantısını sağlayan deniz, göl ve akarsular üzerinde kamu hizmeti gören araçların, karayolu araçlarına ayrılan kısımlarında da, Bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüş, diğer yandan aynı Kanunun 3. maddesinde de "Geçiş yolu"nun; araçların bir mülke girip çıkması için yapılmış olan yolun, karayolu üzerinde bulunan kısmı olarak tanımlanmış, aynı Kanunun 7. ve devamı maddelerinde karayollarının yapım ve bakımdan sorumlu olan idarenin can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmanın, görev, yetki ve sorumlulukları arasında sayılmıştır.

19.01.2011 günlü 27820 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanunun 14. maddesi ile değişik 2918 sayılı Kanunun "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 110/1. maddesinde; "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür." hükmü, 6099 sayılı Kanunun 15. maddesi ile 2918 sayılı Kanuna eklenen Geçici 21. maddede ise; "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz." düzenlemesi yer almıştır.

Bakılan davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun yukarıda belirtilen 7. maddesi ile davalı idareye verilmiş görev, yetki ve sorumlulukların gereği gibi yerine getirilmediğinden bahisle açıldığı ve davacının zarara uğradığı hususları dikkate alındığında, bu doğrultuda 2918 sayılı Kanun'dan doğan sorumluluk davası kapsamında bulunduğu ve aynı Kanun'un yukarıda metni yazılı 110. maddesi hükmü uyarınca davanın adli yargının görevinde olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesinin 11.04.2016 günlü, E:2016/163, K:2016/210 sayılı kararı da aynı yöndedir.

Açıklanan nedenlerle; Mahkememizin görevsizliğine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyiş Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için iş bu dosya ile birlikte Ankara 19. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2015/176, K:2015/420 sayılı dava dosyasının mahkemesinden istenerek temininin ardından dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine…" karar vermiş; 10.01.2018 tarihinde Gülkent/Isparta Merkezinde postaya verilen, bila tarih, E:2017/306 sayılı üst yazıyla gönderilen dava dosyaları, 15.1.2018 tarihinde Mahkememizin kayıtlarına girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 26.2.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, adli ve idari yargı yerleri arasında görev uyuşmazlığının doğduğu; idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda meydana gelen trafik kazası sonucu oğlu vefat eden davacının, maddi/destekten yoksun kalma tazminatı isteminden ibarettir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş; aynı Kanunun, "Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde; " Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996 - 4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak,

i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)

j) (Değişik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.

(Son fikra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dava dosyalarının incelenmesinden, davacının, sevk ve idaresindeki aracı ile 12.10.2013 tarihinde Isparta istikametinden Dinar istikametine doğru seyir esnasında iken, "lokal olarak bulunan kaygan maddenin" etkisi ile trafik kazası meydana geldiği, olayda davacının araç içine bulunan oğlunun vefat ettiği; kazanın meydana gelmesinde davalı idarenin sorumluluğunun bulunduğu iddia edilerek; uğranılan zarara karşılık maddi/destekten yoksunluk tazminatının ödenmesi istemiyle davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fikrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan; Isparta İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Ankara 19.Asliye Hukuk Mahkemesinin 12.11.2015 gün ve E:2015/176, K:2015/420 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Isparta İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Ankara 19.Asliye Hukuk Mahkemesinin 12.11.2015 gün ve E:2015/176, K:2015/420 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 26.2.2018 gününde Üye Turgay Tuncay VARLI'nın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Suna
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Turgay Tuncay
ÖĞÜŞ	AYDIN	VARLI

KARŞI OY

3.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/580 K:2015/592 sayılı kararında belirtilmiş olan düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum. 26.2.2018

ÜYE
Turgay Tuncay VARLI